

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych (611308)

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych (611308)

Ogrodnicy

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych (611308)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [591]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	7
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	9
2.7. Zawody pokrewne	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	10
3.1. Zadania zawodowe	10
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie gleby, podłoża oraz materiałów do prowadzenia upraw roślin ozdobnych	10
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie upraw roślin ozdobnych oraz przygotowywanie roślin do sprzedaży	11
3.4. Kompetencje społeczne.....	14
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	14
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	15
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	15
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	15
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	16
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	17
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	18
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	19
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	19
7. SŁOWNIK POJĘĆ	21
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	21
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	23

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych 611308

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Ogrodnik kwiaciarz.
- Ogrodnik producent kwiatów.
- Producent drzew i krzewów ozdobnych.
- Producent kwiatów.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 6113 Gardeners, horticultural and nursery growers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Wojciech Gostomski – Doradca Consultants Ltd. sp. z o. o., Gdynia.
- Rafał Kozik – Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących, Kraków.
- Izabela Pyszkowska – Poradnia Doradztwa Zawodowego i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Elbląg.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Anna Będzińska – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Joanna Gralak-Merchel – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Włodzimierz Walkusz – Doradca Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.

Recenzenci:

- Małgorzata Broła – Kuratorium Oświaty w Warszawie, Delegatura w Radomiu, Radom.
- Karolina Karpińska – Szkoła Podstawowa Specjalna nr 26 w Lublinie, Lublin.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Marek Rudziński – Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie, Brwinów.
- Monika Szymańska – Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych zajmuje się uprawą roślin ozdobnych¹⁷ z przeznaczeniem na sprzedaż. Produkcja ta może odbywać się pod osłonami (np. w szklarniach²⁰, tunelach foliowych²²), jak również na otwartej przestrzeni w polu.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych jest zawodem o charakterze produkcyjnym. Osoba pracująca w tym zawodzie zajmuje się uprawą roślin ozdobnych od momentu wysiewu nasion, czy sadzenia rozsady¹⁸, aż do sprzedaży roślin (w różnym stadium wzrostu i rozwoju). Produkcja dotyczy zarówno roślin ozdobnych przeznaczonych na kwiaty cięte, jak i uprawianych w doniczkach. Ogrodnik zajmujący się uprawą roślin ozdobnych może produkować również na sprzedaż kłącza⁸, cebule⁴ oraz bulwy¹.

Wraz z rozwojem gospodarczym państw, a w związku z tym wzrostem zamożności ich mieszkańców i pojawieniem się potrzeb wyższego rzędu, następuje systematyczny wzrost zainteresowania tradycyjnymi, jak i nowymi odmianami roślin ozdobnych, które wykorzystuje się do obsadzenia balkonów, ogrodów, jak również do tworzenia dekoracji okolicznościowych. Osoba pracująca w zawodzie ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych musi brać pod uwagę wymagania i oczekiwania klientów odnośnie zapotrzebowania na określone gatunki roślin oraz aktualne trendy mody na rynku roślin ozdobnych.

WAŻNE:

Wykonywanie wiązań kwiatowych, kompozycji kwiatowych, wieńców może być dodatkową umiejętnością zawodową osoby pracującej w tym zawodzie. Wówczas zawód **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** zyskuje również charakter usługowy.

Sposoby wykonywania pracy

W swojej pracy **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** stosuje metody, techniki i sposoby polegające m.in. na:

- ocenianiu przydatności gleby do uprawy określonych roślin ozdobnych,
- przygotowaniu gleby i podłoża do siewu i sadzenia roślin ozdobnych,
- przygotowaniu do siewu i sadzenia podkładek¹⁵ oraz sadzonek,
- dobieraniu gatunków roślin ozdobnych do warunków klimatyczno-glebowych, które występują na danym terenie, jak również do zapotrzebowania i oczekiwań klientów,
- wykonywaniu zabiegów uprawowych²⁵, takich jak orka¹³, bronowanie³, włókovanie²⁴,

- kupowaniu rozsad lub własnoręcznym ich wyprodukowaniu, kupnem nasion i wysiewaniem różnych gatunków i odmian roślin bezpośrednio do gleby lub inspektów⁷ i szklarni, rozmnażaniem bylin² przez podział,
- kupowaniu podkładek drzew i krzewów ozdobnych do okulizacji¹² oraz niektórych roślin drzewiastych lub samodzielne prowadzenie ich produkcji,
- sadzeniu roślin bezpośrednio w gruncie lub do doniczek, kontenerów,
- przeprowadzaniu zabiegów ochrony i nawożenia roślin, pielęgnacyjnych polegających na odpowiednim nawadnianiu roślin, ochronie przed przymrozkami, zwalczaniu chorób, szkodników, chwastów, przerzedzaniu roślin¹⁶, spulchnieniu gleby,
- selekcjonowaniu, wysadzaniu cebulek do gruntu, a w odpowiednim czasie ich zbiorem i przechowywaniem w specjalnych pomieszczeniach oraz warunkach,
- przycinaniu pąków kwiatowych (aby opóźnić kwitnienie) oraz usuwaniu kwiatostanów przekwitłych,
- wykopywaniu bulw, cebulek, kłączy roślin ozdobnych, a następnie ich sortowaniu,
- pakowaniu, etykietowaniu i transportowaniu roślin do punktów sprzedaży, a następnie ich sprzedawaniu,
- posługiwaniu się maszynami, narzędziami i urządzeniami stosowanymi w uprawach roślin ozdobnych oraz ich konserwowaniu zgodnie z zaleceniami producentów,
- automatyzowaniu procesu produkcji roślin ozdobnych poprzez zastosowanie nowoczesnych systemów opartych o programy komputerowe sterujące procesem technologicznym.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca w zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** odbywa się w szklarniach, tunelach foliowych, halach, magazynach, chłodniach, w warunkach o zmiennej wilgotności powietrza i różnej temperaturze, czasem przy słabym oświetleniu. W zależności od uprawianych gatunków roślin ozdobnych oraz pory roku część prac może być wykonywanych na wolnym powietrzu, często w trudnych warunkach atmosferycznych. Praca wykonywana jest w wymuszonej pozycji ciała np. pochylonej, obciążającej kręgosłup, mięśnie i stawy. Wiąże się z sezonowością produkcji ogrodczej z nasileniem w okresie wiosennym oraz jesiennym. W niewielkim zakresie czynności zawodowe mogą być realizowane w biurze, gdzie odbywa się praca związana z planowaniem lub rozliczaniem produkcji roślin ozdobnych.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- miniciągniki, ciągniki rolnicze,
- maszyny i narzędzia do uprawy gleby, np.: pługi, brony, kultywatory¹⁰, glebogryzarki⁶, wały²³,
- maszyny i narzędzia do siewu i sadzenia, np.: siewniki, sadzarki do rozsady, sadzarki do bulw i cebul,
- maszyny i narzędzia do prac pielęgnacyjnych dostosowane do uprawy pod osłonami, np.: obsypniki¹¹, pielniki¹⁴, spulchniacze¹⁹,
- maszyny i urządzenia do nawożenia i ochrony roślin, np.: rozsiewacze nawozów, opryskiwacze,
- systemy nawadniania roślin,

- maszyny i narzędzia do wykopywania roślin ozdobnych, np.: kopaczki przenośnikowe (elewatorowe)⁹, kombajny środki transportu typu: przyczepy, wózki ręczne, samochody, wózki jezdniowe (np. widłowe),
- narzędzia ręczne, np.: sekatory, piły, noże ogrodnicze, szpadle, łopaty, grabie, nożyce, konewki,
- inne specjalistyczne maszyny i narzędzia: zaprawiarki do nasion²⁶, systemy do sterowania klimatem w szklarniach, systemy do nawadniania i fertygacji⁵ upraw pod osłonami, mieszalniki do podłoża, sprzęt do pakowania.

Organizacja pracy

Charakter pracy pracownika w zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** zależy przede wszystkim od rodzaju oraz technologii produkcji roślin ozdobnych, na które nastawione jest gospodarstwo ogrodnicze. W większych gospodarstwach zajmujących się uprawą roślin ozdobnych praca może wiązać się z przemieszczaniem po często rozległym terenie, wykorzystywaniem większych gabarytowo i bardziej zróżnicowanych maszyn i narzędzi.

W zależności od miejsca pracy i wykonywanych czynności zawodowych, ogrodnik zajmujący się uprawą roślin ozdobnych może wykonywać pracę indywidualnie lub w zespole. W pierwszym przypadku pracownik w całości samodzielnie zrealizuje powierzone mu zadania i osobiście odpowiada za ich wykonanie. Może to dotyczyć planowania wielkości i terminów produkcji lub prac do wykonania, jak również kontaktów z klientami, kontrahentami, czy osobami pracującymi w laboratoriach i urzędach. Pracując indywidualnie może on odpowiadać za samodzielne wykonywanie prac związanych z uprawą roślin ozdobnych, może również nadzorować pracę innych, kontaktując się z nimi przede wszystkim w sposób werbalny. Działanie w zespole wiąże się często z węższą specjalizacją wykonywanych czynności zawodowych.

Praca odbywa się przeważnie w systemie dwuzmianowym, 8-godzinnym. W czasie nasilenia prac w okresie wiosennym lub jesiennym praca może trwać dłużej, czasem nawet kilkanaście godzin. Polega na wykonywaniu rutynowych czynności zależnych od technologii produkcji roślin ozdobnych oraz pory roku. Pracownik kontaktuje się ze współpracownikami, przełożonymi lub właścicielami gospodarstwa, w którym pracuje. Może wiązać się z wyjazdami np. do hurtowni ogrodniczych po środki produkcji, kontrahentów, rynki zbytu roślin ozdobnych. W zależności od specyfiki i technologii produkcji roślin ozdobnych może wystąpić konieczność wykonywania części zadań zawodowych w dni wolne od pracy, w tym święta.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Podczas wykonywania prac w zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** mogą pojawiać się liczne zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka, związane z występowaniem czynników szkodliwych. Pracownik wykonujący ten zawód narażony jest na różnego rodzaju choroby, w szczególności:

- choroby skóry,
- choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia,
- choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi.

Choroby te mogą być wywoływane przez:

- bytujące w ziemi i wywołujące choroby i zakażenia szkodliwe i pasożytnicze organizmy, takie jak wirusy, pierwotniaki, nicienie, grzyby i różnego rodzaju bakterie (pałeczki okrężnicy, i salmonelli, laseczki tężca i zgorzeli gazowej),
- występujące w dużym stężeniu pyły organiczne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego wywołujące alergie,
- zatrucia spowodowane kontaktem z preparatami chemicznymi np. stosowanymi środkami ochrony roślin²¹, nawozami mineralnymi, jak również kontaktem z roślinami trującymi.

Czynniki niebezpieczne mogące prowadzić do urazów i wypadków przy pracy:

- praca maszynami z wirującymi elementami,
- praca narzędziami z ostrymi elementami,
- przemieszczanie się, w tym środkami transportu po śliskiej i nierównej powierzchni,
- porażenie prądem elektrycznym podczas pracy wadliwie działającym sprzętem elektrycznym,
- wyciek substancji szkodliwych podczas awarii maszyn i urządzeń.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu krążenia,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządu równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- rozróżnianie barw,
- zmysł równowagi,
- czucie dotykowe,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- spostrzegawczość,
- ostrość wzroku,
- zręczność rąk,
- zręczność palców;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- wyobraźnia przestrzenna,
- uzdolnienia techniczne,
- wyobraźnia i myślenie twórcze,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- współdziałanie i współpraca w zespole (grupie);

w kategorii cech osobowościowych

- gotowość do pracy w szybkim tempie,
- gotowość do współdziałania,
- gotowość do pracy indywidualnej,
- odpowiedzialność proekologiczna,
- samodzielność,
- samokontrola,
- systematyczność,
- dyspozycyjność,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny,
- rzetelność,

- dokładność,
- dbałość o jakość pracy,
- wrażliwość estetyczna,
- wytrwałość i cierpliwość,
- zamiłowanie do ładu i porządku.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Wykonywanie zawodu **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** wymaga dobrego ogólnego stanu zdrowia i sprawności fizycznej. Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do prac średnio ciężkich, wymaga niejednokrotnie dużego wysiłku fizycznego, np. przy podnoszeniu, przenoszeniu ciężkich rzeczy. Nie występują w niej specyficzne obciążenia umysłowe.

Bezwzględny przeciwwskazaniem do wykonywania tego zawodu jest m.in. silne uczulenie na alergeny występujące w środowisku pracy.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Przepisy nie określają minimalnego wykształcenia dla zawodu **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych**. Preferowane jest posiadanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje w zawodach pokrewnych – ogrodnik lub technik ogrodnik. W tych zawodach obecnie (2019 r.) kształcą szkoły branżowe I stopnia (dawniej zasadnicze szkoły zawodowe), technika ogrodnicze, a od 1 września 2020 r. również branżowe szkoły II stopnia.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Podjęcie pracy w zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** ułatwia posiadanie:

- tytułu ogrodnik – uzyskanego na podstawie ukończonego kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych, zdanego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną oraz posiadanego wykształcenia ogólnego na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadniczej szkole zawodowej),
- tytułu technik ogrodnik – uzyskanego na podstawie ukończonego kwalifikacyjnego kursu zawodowego w ramach kwalifikacji RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych i RL.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych, zdanych egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną oraz posiadanego wykształcenia ogólnego na poziomie średnim,
- certyfikatów (zaświadczeń) potwierdzających udział w szkoleniach branżowych w zakresie uprawy roślin ozdobnych.

Możliwość uzyskania pracy w tym zawodzie zwiększa posiadanie dodatkowych uprawnień, często wręcz wymaganych przez pracodawców, np. prawa jazdy uprawniającego do prowadzenia samochodów osobowych (kategoria prawa jazdy B) lub ciągników rolniczych z przyczepami (kategoria prawa jazdy T) oraz kierowcy wózka jezdniowego (np. widłowego).

Preferowane jest też ukończenie szkolenia z zakresu stosowania środków ochrony roślin. Osoba pierwszy raz odbywa szkolenie podstawowe zakończone egzaminem i potwierdzone stosownym zaświadczeniem ważnym 5 lat. Po upływie jego ważności uczestniczy w szkoleniu uzupełniającym zakończonym egzaminem, co potwierdzone jest zaświadczeniem ważnym 5 lat.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Pracownik w zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych**, w zależności od posiadanego wykształcenia i doświadczenia zawodowego może:

- nadzorować i organizować przebieg procesów technologicznych związanych z produkcją roślin ozdobnych,
- organizować i kontrolować pracę podwładnych, pełnić obowiązki kierownika niższego i średniego szczebla.

Ważną formą rozwoju zawodowego jest rozszerzenie swoich kompetencji zawodowych poprzez podejmowanie kształcenia i/lub szkolenia w zawodach pokrewnych lub uzupełnienie wykształcenia na poziomie branżowej szkoły II stopnia (od 1 września 2020 r.), technikum lub studiów wyższych o profilu ogrodniczym. Pracownik w zawodzie ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych może również otworzyć własną firmę zajmującą się produkcją roślin ozdobnych. Potwierdzone wykształcenie kierunkowe może spowodować awans na wyższe stanowiska kierownicze.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2019 r.) osoba pracująca w zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** może potwierdzić swoje kompetencje poprzez zdanie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje właściwe dla zawodu ogrodnik lub technik ogrodnik przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną w ramach kwalifikacji:

- RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych,
- RL.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych.

Istnieje możliwość potwierdzania kompetencji przydatnych w zawodzie ogrodnik szkółkarz poprzez uzyskanie certyfikatów ukończenia różnego rodzaju kursów i szkoleń, w szczególności z zakresu stosowania środków ochrony roślin czy potwierdzające uprawnienia operatora wózka jezdniowego (np. widłowego).

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Inżynier ogrodnictwa	213204
Technik ogrodnik ^S	314205
Chirurg pielęgniarz drzew	611301
Kierownik gospodarstwa ogrodniczego	611302
Ogrodnik ^S	611303

Ogrodnik producent nasion	611304
Ogrodnik szkółkarz	611305
Ogrodnik terenów zieleni	611306
Ogrodnik – uprawa grzybów jadalnych	611307
Ogrodnik – uprawa warzyw polowych	611309
Ogrodnik – uprawy pod osłonami	611310
Producent i zbieracz ziół	611311
Pielęgniarski trawników / murawy (greenkeeper)	611312

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Ustalanie kierunku produkcji upraw roślin ozdobnych.
- Z2 Przygotowywanie gleby pod zakładanie upraw roślin ozdobnych.
- Z3 Rozmnażanie roślin ozdobnych.
- Z4 Zakładanie upraw roślin ozdobnych.
- Z5 Pielęgnowanie upraw roślin ozdobnych.
- Z6 Przygotowywanie do sprzedaży kwiatów ciętych i roślin doniczkowych.
- Z7 Wykopywanie, sortowanie, przechowywanie i sprzedawanie krzewów, bulw, cebul, kłaczy roślin ozdobnych.
- Z8 Obsługiwanie maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w produkcji roślin ozdobnych oraz ich konserwowanie.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie gleby, podłoża oraz materiałów do prowadzenia upraw roślin ozdobnych

Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie gleby, podłoża oraz materiałów do prowadzenia upraw roślin ozdobnych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Ustalanie kierunku produkcji upraw roślin ozdobnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Trendy i oczekiwania klientów na rynku upraw roślin ozdobnych; • Zasady oceniania czynników klimatyczno-glebowych gospodarstwa; • Wymagania klimatyczno-glebowe roślin ozdobnych; • Zasady wyboru kierunku produkcji upraw roślin ozdobnych do terenu i wyposażenia jakim dysponuje gospodarstwo.	• Dobierać gatunki uprawianych roślin ozdobnych do zapotrzebowania rynku; • Określać czynniki klimatyczno-glebowe występujące w gospodarstwie; • Dobierać gatunki roślin ozdobnych do warunków klimatyczno-glebowych gospodarstwa; • Określać kierunki produkcji upraw roślin ozdobnych do terenu i do wyposażenia jakim dysponuje gospodarstwo.

Z2 Przygotowywanie gleby pod zakładanie upraw roślin ozdobnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Wpływ sposobu przygotowywania gleby pod uprawę roślin na wzrost i rozwój roślin	• Dobierać sposób przygotowywania gleby pod uprawę roślin ozdobnych;

ozdobnych; • Wpływ odpowiednio wykonanych zabiegów uprawowych na wzrost i rozwój roślin ozdobnych; • Sposoby wykonywania zabiegów uprawowych przygotowujących glebę pod zakładanie upraw roślin ozdobnych; • Rodzaje nawozów, rolę, sposoby oraz zasady nawożenia roślin ozdobnych na etapie przygotowania gleby lub podłoża; • Rodzaje podłoża stosowanych w uprawach roślin ozdobnych; • Metody i techniki przygotowywania podłoża do rozmnażania oraz prowadzenia upraw roślin ozdobnych.	• Przygotowywać glebę pod zakładanie upraw roślin ozdobnych; • Dobierać zabiegi uprawowe przygotowujące glebę pod zakładanie upraw roślin ozdobnych; • Dobierać skład i dawki nawozów do wymagań roślin ozdobnych na etapie przygotowania gleby lub podłoża; • Nawozić glebę na etapie jej przygotowywania pod uprawę roślin ozdobnych; • Dobierać podłoża do wymagań roślin oraz technologii produkcji roślin ozdobnych; • Przygotowywać podłoża w zależności od technologii produkcji roślin ozdobnych.

Z3 Rozmnażanie roślin ozdobnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Sposoby rozmnażania roślin ozdobnych; • Terminy rozmnażania roślin ozdobnych; • Sposoby przygotowywania nasion roślin ozdobnych do siewu; • Sposoby wysiewu nasion roślin ozdobnych; • Technologie produkcji rozsady roślin ozdobnych; • Sposoby i techniki przygotowywania sadzonek roślin ozdobnych; • Techniki i warunki ukorzenia się sadzonek roślin ozdobnych.	• Dobierać sposoby rozmnażania do uprawianych roślin ozdobnych; • Stosować techniki rozmnażania roślin ozdobnych; • Ustalać terminy rozmnażania uprawianych gatunków roślin ozdobnych; • Przygotowywać nasiona roślin ozdobnych do siewu; • Wysiewać nasiona roślin ozdobnych; • Produkować rozsadę roślin ozdobnych; • Dobierać sposoby i techniki przygotowywania sadzonek roślin ozdobnych; • Przygotowywać sadzonki roślin ozdobnych; • Dobierać techniki ukorzenia się sadzonek różnych gatunków roślin ozdobnych; • Stosować techniki i warunki ukorzenia się sadzonek różnych roślin ozdobnych.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie upraw roślin ozdobnych oraz przygotowywanie roślin do sprzedaży

Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie upraw roślin ozdobnych oraz przygotowywanie roślin do sprzedaży obejmuje zestaw zadań zawodowych Z4, Z5, Z6, Z7, Z8, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z4 Zakładanie upraw roślin ozdobnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Terminy i sposoby wysadzania rozsady, sadzonek roślin ozdobnych; • Sposoby przygotowywania rozsady i sadzonek roślin ozdobnych do sadzenia; • Techniki sadzenia rozsady i sadzonek roślin ozdobnych w zależności od technologii produkcji;	• Dobierać terminy i sposoby wysadzania rozsady i sadzonek uprawianych roślin ozdobnych; • Przygotowywać rozsady i sadzonki roślin ozdobnych do sadzenia; • Dobierać techniki sadzenia rozsady i sadzonek roślin ozdobnych do technologii produkcji;

Sposoby i zasady zakładania upraw roślin ozdobnych prowadzonych w gruncie i pod osłonami.	Sadzić rozsady i sadzonki roślin ozdobnych; Zakładać uprawy roślin ozdobnych w gruncie i pod osłonami.

Z5 Pielęgnowanie upraw roślin ozdobnych

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Potrzeby wodne roślin ozdobnych uprawianych w gruncie i pod osłonami; Metody nawadniania roślin ozdobnych uprawianych w gruncie i pod osłonami; Sposoby ochrony roślin ozdobnych przed przymrozkami; Potrzeby nawozowe roślin ozdobnych uprawianych w gruncie i pod osłonami; Rodzaje nawozów stosowanych w uprawach roślin ozdobnych w gruncie i pod osłonami; Sposoby i zasady stosowania nawozów w uprawach roślin ozdobnych; Rodzaje zabiegów pielęgnacyjnych wykonywanych w uprawach roślin ozdobnych prowadzonych w gruncie i pod osłonami; Metody ochrony roślin ozdobnych przed chorobami, szkodnikami i chwastami w uprawach prowadzonych w gruncie i pod osłonami; Rodzaje środków ochrony roślin stosowanych do zwalczania chorób, szkodników i chwastów w uprawach roślin ozdobnych prowadzonych w gruncie i pod osłonami; Sposoby i zasady stosowania środków ochrony roślin; Zasady i terminy przesadzania roślin ozdobnych uprawianych w gruncie i pod osłonami.	Określać potrzeby wodne roślin ozdobnych uprawianych w gruncie i pod osłonami; Dobierać i stosować metody nawadniania roślin ozdobnych uprawianych w gruncie i pod osłonami; Dobierać i stosować sposoby ochrony roślin ozdobnych przed przymrozkami; Określać potrzeby nawozowe roślin ozdobnych uprawianych w gruncie i pod osłonami; Dobierać skład i dawki nawozów oraz metodę nawożenia do potrzeb pokarmowych roślin ozdobnych i technologii ich uprawy (w gruncie i pod osłonami); Nawozić uprawy roślin ozdobnych w gruncie i pod osłonami; Dobierać i wykonywać zabiegi pielęgnacyjne w uprawach roślin ozdobnych prowadzonych w gruncie i pod osłonami; Zwalczać choroby, szkodniki i chwasty dostępnymi metodami ochrony roślin w uprawach roślin ozdobnych prowadzonych w gruncie i pod osłonami; Dobierać i stosować środki ochrony roślin do zwalczania chorób, szkodników i chwastów w uprawach roślin ozdobnych prowadzonych w gruncie i pod osłonami; Stosować środki ochrony roślin w uprawach roślin ozdobnych; Przesadzać rośliny ozdobne uprawiane w gruncie i pod osłonami.

Z6 Przygotowywanie do sprzedaży kwiatów ciętych i roślin doniczkowych

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Terminy i sposoby zbioru kwiatów ciętych roślin ozdobnych; Warunki przechowywania kwiatów ciętych roślin ozdobnych; Sposoby i techniki pakowania kwiatów ciętych i roślin doniczkowych; Metody przygotowywania kwiatów ciętych i roślin doniczkowych do transportu; Metody transportu i sposoby sprzedaży kwiatów ciętych i roślin doniczkowych.	Dobierać termin i sposób zbioru kwiatów ciętych do specyfiki uprawianych roślin ozdobnych; Zbierać kwiaty roślin ozdobnych we właściwych terminach i właściwy sposób; Dostosowywać warunki przechowywania kwiatów ciętych do wymagań gatunku; Pakować kwiaty cięte i rośliny doniczkowe z wykorzystaniem odpowiednich sposobów i technik; Przygotowywać kwiaty cięte i rośliny doniczkowe do transportu;

	• Transportować i sprzedawać kwiaty cięte i rośliny doniczkowe.

Z7 Wykopywanie, sortowanie, przechowywanie i sprzedawanie krzewów, bulw, cebul, kłaczy roślin ozdobnych

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady i techniki wykopywania krzewów, bulw, cebul, kłaczy roślin ozdobnych; • Normy jakościowe dotyczące sortowania krzewów, bulw, cebul, kłaczy roślin ozdobnych; • Zasady przygotowania wykopanych krzewów, bulw, cebul, kłaczy roślin ozdobnych do przechowywania; • Sposoby pakowania oraz przygotowywania do transportu krzewów, bulw, cebul, kłaczy roślin ozdobnych; • Sposoby i techniki transportowania krzewów, bulw, cebul, kłaczy roślin ozdobnych; • Metody i techniki sprzedaży krzewów, bulw, cebul, kłaczy roślin ozdobnych.	• Wykopywać krzewy, bulwy, cebule, kłacza roślin ozdobnych; • Sortować wykopane krzewy, bulwy, cebule, kłacza roślin ozdobnych zgodnie z normami jakościowymi; • Przechowywać krzewy, bulwy, cebule, kłacza roślin ozdobnych; • Pakować oraz przygotowywać do transportu krzewy, bulwy, cebule, kłacza roślin ozdobnych; • Transportować krzewy, bulwy, cebule, kłacza roślin ozdobnych do miejsca przeznaczenia; • Sprzedawać krzewy, bulwy, cebule, kłacza roślin ozdobnych.

Z8 Obsługiwanie maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w produkcji roślin ozdobnych oraz ich konserwowanie

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
• Instrukcje obsługi specjalistycznych maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych do prac wykonywanych w uprawach roślin ozdobnych; • Przepisy BHP, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące podczas stosowania maszyn, narzędzi i urządzeń w uprawach roślin ozdobnych; • Metody i sposoby konserwacji maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w uprawach roślin ozdobnych; • Sposoby i techniki wykonywania przeglądów maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w uprawach roślin ozdobnych; • Metody i techniki wykonywania drobnych napraw maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w uprawach roślin ozdobnych; • Potrzebę utrzymania maszyn, narzędzi i urządzeń sprawnych technicznie, czystych i gotowych do pracy.	• Stosować się do zaleceń producenta maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych do prac wykonywanych w uprawach roślin ozdobnych; • Posługiwać się maszynami, narzędziami i urządzeniami stosowanymi w uprawach roślin ozdobnych zgodnie z przepisami BHP, przepisami ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska oraz zaleceniami producenta; • Konserwować maszyny, narzędzia i urządzenia stosowane w uprawach roślin ozdobnych; • Wykonywać przeglądy maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w uprawach roślin ozdobnych; • Wykonywać drobne naprawy maszyn, narzędzi i urządzeń stosowanych w uprawach roślin ozdobnych; • Utrzymywać maszyny, narzędzia i urządzenia sprawne technicznie, czyste i gotowe do pracy.

3.4. Kompetencje społeczne

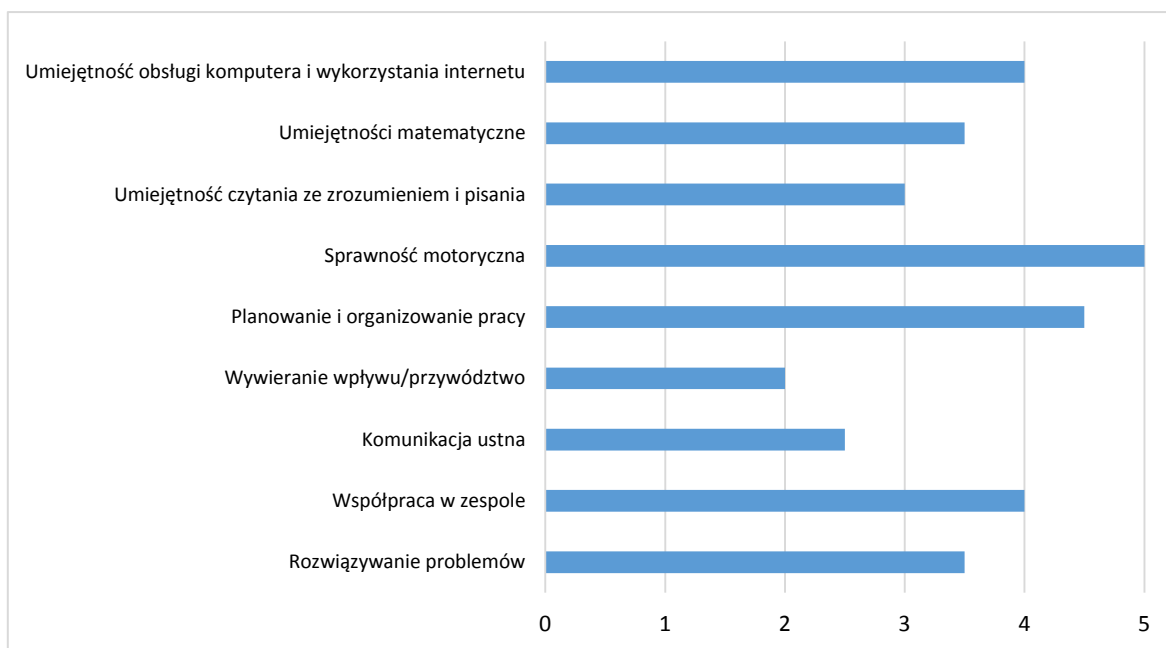
Pracownik w zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane zadania zawodowe oraz ochronę środowiska.
- Wykonywania prac samodzielnie oraz do podejmowania współpracy zespołowej podczas wykonywania zadań zawodowych ogrodnika zajmującego się uprawą roślin ozdobnych.
- Dostosowywania się do zmian występujących w środowisku pracy oraz zmieniającej się mody i trendów na rynku roślin ozdobnych.
- Oceniania jakości wykonywanych zadań zawodowych.
- Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych zgodnie z postępowaniem technologicznym w zawodzie oraz potrzebami pracodawcy.
- Przestrzegania zasad kultury podczas wykonywania zadań zawodowych.
- Rozwiązywania problemów i podejmowania szybkich decyzji związanych z prowadzonymi pracami ogrodniczymi.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien posiadać zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Pracownik w zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** może pracować w:

- prywatnych gospodarstwach ogrodniczych,
- przedsiębiorstwach ogrodniczych,
- kwiaciarniach,
- szkółkach roślin ozdobnych,
- centrach ogrodniczych,
- firmach zajmujących się dystrybucją roślin ozdobnych,
- firmach zajmujących się produkcją lub dystrybucją maszyn, narzędzi, urządzeń i środków produkcji wykorzystywanych w pracy ogrodnika.

Może również prowadzić własne gospodarstwo zajmujące się uprawą roślin ozdobnych lub prowadzić działalność gospodarczą w tym zakresie. Systematycznie wzrasta zapotrzebowanie na pracowników w tym zawodzie. Zapotrzebowanie na pracowników w tym zawodzie może mieć również charakter sezonowy.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy**:
<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometr.zawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porpp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2019 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie prowadzi się przygotowania kandydatów do pracy w zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych**.

Kształcenie w zawodach pokrewnych ogrodnik i technik ogrodnik oferują branżowe szkoły I i II stopnia.

Możliwe jest również uczestnictwo w kwalifikacyjnych kursach zawodowych (dla dorosłych) w ww. zawodach pokrewnych, w ramach kwalifikacji: RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz RL.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych, które mogą organizować:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Potwierdzenie ww. kwalifikacji prowadzą (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Osoby, które uzyskały powyższe kwalifikacje, mają możliwość otrzymania również suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe), co ma istotne znaczenie w przypadku poszukiwania pracy za granicą.

Absolwent szkoły średniej po zdaniu egzaminu maturalnego może rozwijać swoje kompetencje zawodowe na studiach wyższych o profilu ogrodniczym.

WAŻNE:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które wchodzi w życie od 1 września 2019 r., ulegają zmianie dotychczasowe symbole kwalifikacji wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego, na kody składające się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do jednej z 32 branż, występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Zmianie uległy również nazwy niektórych z dotychczasowych kwalifikacji. Nowa regulacja umożliwia prowadzenie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych.

Szkolenie

Dla osób pracujących w zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** wskazane jest ukończenie dodatkowych specjalistycznych szkoleń z zakresu uprawy roślin ozdobnych np. u pracodawcy. Tematyka szkoleń może obejmować takie tematy, jak: technologia produkcji roślin ozdobnych, wymagania dotyczące uprawy i jakości roślin ozdobnych, szkodliwość i objawy występujących chorób i szkodników na roślinach ozdobnych, ekspozycja towarów, obsługa klienta. Przydatne może być również szkolenie kierowców wózków jezdniowych (np. widłowych).

Organizatorzy tych szkoleń potwierdzają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

Osoby stosujące środki ochrony roślin mają ustawowy obowiązek ukończyć szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin. Szkolenia organizują Ośrodki Doradztwa Rolniczego w różnych częściach kraju.

Pozostałe przykładowe instytucje oferujące szkolenie w zawodzie ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych:

- wyspecjalizowane instytucje komercyjne, organizacje branżowe,
- instytucje oferujące szkolenia (kursy) w celu potwierdzenia kompetencji wymaganych do wykonywania określonych prac (tzw. uprawnienia zawodowe),
- producenci maszyn, urządzeń, wyposażenia, narzędzi, materiałów,
- dostawcy szkoleń on-line.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2019 r.) osób pracujących w zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** waha się zazwyczaj w granicach od 2500 zł do 4700 zł miesięcznie brutto w przeliczeniu na pełen etat. W przypadku umowy cywilno-prawnej (zlecenia) jest to często minimalne wynagrodzenie, które w 2019 r. wynosi 14,70 zł za godzinę.

Osoby z bogatym doświadczeniem zawodowym zdobytym np. w instytutach badawczych czy gospodarstwach uprawy roślin ozdobnych, jak również kierownicy zespołów, na których ciąży duża odpowiedzialność za efekty pracy podlegających im zespołów pracowniczych, czy też za pracę indywidualnych osób, mogą liczyć na ponadprzeciętne zarobki, czyli ponad 4700 zł brutto

miesięcznie. Posiadają oni niejednokrotnie unikalną, często niszową, wysoce specjalistyczną wiedzę z zakresu uprawy roślin ozdobnych.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych uzależniony jest m.in. od:

- szczegółowego zakresu zadań zawodowych,
- wykształcenia,
- stażu pracy,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- rodzaju pracodawcy, wielkości i kapitału firmy,
- liczby przedsiębiorstw działających na danym terenie,
- regionu Polski,
- koniunktury na rynku roślin ozdobnych.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **ogrodnik – uprawa roślin ozdobnych** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w zawodzie jest identyfikacja indywidualnych barier, dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z dysfunkcją sfery psychicznej (02-P), jeśli na stanowisku pracy nie występują czynniki stresogenne, choroba jest w remisji i chory podejmuje leczenie, nie jest zaburzony rytm dnia i nocy oraz zachowana jest zasada równego traktowania pracowników,
- z dysfunkcją sfery intelektualnej (01-U), pod warunkiem, że zadania i czynności robocze nie przekraczają możliwości intelektualnych pracownika, co zwykle oznacza, że są proste i powtarzalne,
- z epilepsją (06-E) mogą wykonywać zawód na wybranych stanowiskach pracy, pod warunkiem, że napady padaczkowe występują sporadycznie i są sygnalizowane przez aurę, występują głównie wieczorem lub w nocy, nie powodują zbytniego zmęczenia i stosunkowo szybko następuje regeneracja sił po ich wystąpieniu, a przebieg choroby nie prowadzi do charakteropatii padaczkowej. Mogą być one zatrudnione warunkowo, po racjonalnym ograniczeniu zakresu

zadań do sytuacji, w których możliwy jest stały nadzór i ewentualna szybka pomoc, a stanowisko pracy nie stwarza potencjalnych zagrożeń w przypadku emisji choroby.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.03.2019 r.

- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2268, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1310, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 568).
- Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1259, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2138, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 432).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276).

Literatura branżowa:

- Chmiel H. (red.): Uprawa Roślin ozdobnych. Wyd. 4. PWRiL, Warszawa 2000.
- Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. Wyd. 3. PWRiL, Warszawa 2012.
- Henschke M.: Trawy ozdobne do warunków klimatycznych Polski. Plantpress, Kraków 2017.
- Hołownicki R.: Technika opryskiwania roślin. Plantpress, Kraków 2014.
- Jerzy M., Krzemińska A.: Rozmnażanie wegetatywne roślin ozdobnych. PWRiL, Warszawa 2011.
- Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz.1 i 2. WSiP, Warszawa 2000.
- Schroeter-Zakrzewska A., Zakrzewski P.: Chryzantemy. Praktyczny poradnik dla producentów. Hortpress, Warszawa 2012.
- Waszkiewicz C., Kuczewski J.: Maszyny rolnicze. Cz. 1, Maszyny i urządzenia do produkcji roślinnej. WSiP, Warszawa 1998.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.03.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce: https://barometrzwodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Baza roślin doniczkowych: <http://rosliny.urzadzamy.pl/baza-roslin/doniczkowe>
- Etykiety środków ochrony roślin: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/etykiety-srodkow-ochrony-roslin>
- Informatory o egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe: <https://cke.gov.pl/egzamin-zawodowy/egzamin-zawodowy-formula-2017/informatory/informatory-2>
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie ogrodnik oraz egzaminu w kwalifikacji RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/611303.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik ogrodnik oraz egzaminu w kwalifikacji RL.05 Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz RL.18 Planowanie i organizacja prac ogrodniczych: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/314205.pdf
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Raport średnio- i długoterminowych kierunków rozwoju polskiego ogrodnictwa w zakresie produkcji roślin rabatowych i balkonowych, roślin cebulowych i bulwiastych oraz aktualizacji

danych ozdobnej produkcji szkółkarskiej:

http://www.inhort.pl/files/program_wieloletni/PW_2015_2020_IO/spr_2017/5.1_Raport2017_o_zdobne_Marosz.pdf

- Rejestr środków ochrony roślin: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/rejestr-rodkow-ochrony-roslin>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Uprawa roślin jednorocznych z rozsady: <http://ozdobne.waw.pl/uprawa/jednoroczne-rozsada>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Wyszukiwarka środków ochrony roślin: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wyszukiwarka-srodkow-ochrony-roslin>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzenie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Bulwa	Zgrubiała podziemna łodyga, w której roślina magazynuje substancje odżywcze wykorzystywane wiosną następnego roku.	https://sjp.pwn.pl/sjp/bulwa;2446675.html [dostęp: 31.03.2019]
2	Byliny	Rośliny zielne, nieposiadające drewniejących pędów, żyjące dłużej niż dwa lata. Odrastają co roku dzięki organom podziemnym np. cebulom, bulwom, kłączom.	Chmiel H. (red.): Uprawa Roślin ozdobnych. Wyd. 4. PWRiL 2000
3	Bronowanie	Zabieg uprawowy wykonywany maszynami rolniczymi - bronami w celu płytkiego spulchnienia ziemi, pokruszenia brył i skorupy glebowej, zniszczenia chwastów, przerwania parowania wody, wyrównania powierzchni pola oraz przykrycia ziemią posianych nasion.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000

4	Cebula	Część podziemna rośliny składająca się ze zgrubiałych mięsistych łusek, w których roślina gromadzi substancje odżywcze wykorzystywane wiosną następnego roku.	https://sjp.pwn.pl/slowniki/cebula.html [dostęp: 31.03.2019]
5	Fertygacja	Sposób nawożenia roślin, polegający na połączeniu podlewania roślin z nawożeniem. Nawozy mineralne są rozpuszczane w wodzie, którą potem podlewane są rośliny.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/fertygacja;3900585.html [dostęp: 31.03.2019]
6	Gleboğrafzarka	Maszyna stosowana do uprawy gleby. Praca wykonywana jest przez obrotowy wał, na którym umieszczono łukowato wygięte zęby. Zęby odcinają kęsy gleby i odrzucają je.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
7	Inspekt	Urządzenie umożliwiające uprawę roślin zarówno wczesną wiosną i późną jesienią, jak i czasami zimą. Wyglądem przypomina zamykaną skrzynię, od góry przepuszczającą światło słoneczne, wypełnioną ziemią.	Chmiel H. (red.): Uprawa roślin ozdobnych. Wyd. 4. PWRiL 2000
8	Kłtące	Rosnąca pod ziemią przekształcona łodyga rośliny, spełniająca funkcje organu spichrzowego (magazynującego).	Chmiel H. (red.): Uprawa roślin ozdobnych. Wyd. 4. PWRiL 2000
9	Kopaczka przenośnikowa (elewatorowa)	Maszyna służąca do wykopywania części podziemnych roślin (bulw, cebul). Za pomocą specjalnych podbieraków wydobywa podziemne części roślin, następnie na taśmach przesiewa je od ziemi i zostawia w pasach wzdłuż rzędów uprawianych roślin.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
10	Kultywator	Narzędzie służące do spulchniania i kruszenia gleby po wykonanej orce, mieszania nawozów oraz wykonywania prac przygotowujących glebę do siewu nasion lub sadzenia roślin.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
11	Obsypnik	Narzędzie służące do formowania redlin (wałków z ziemi, zwykle w kształcie trójkąta lub trapezu) na powierzchni pola. Niszczy chwasty, spulchnia glebę oraz nagarnia ziemię na rośliny.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
12	Okulizacja	Sposób rozmnażania roślin polegający na wszczepieniu pąka liściowego z fragmentem kory i drewna rośliny szlachetnej pod korę podkładki.	Chmiel H. (red.): Uprawa Roślin ozdobnych. Wyd. 4. PWRiL 2000
13	Orka	Zabieg uprawowy, wykonywany pługami, mający na celu odwrócenie i pokruszenie uprawianej warstwy roli.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
14	Pielnik	Narzędzie służące do niszczenia chwastów, kruszenia brył oraz przewietrzania gleby między rzędami roślin uprawnych.	Kowalczuk J., Bieganowski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
15	Podkładka	Roślina „dziko rosnąca” o określonych cechach, którą wykorzystujemy do dalszego rozmnażania w celu uzyskania określonej odmiany.	Czynczyk A.: Szkółkarstwo sadownicze. PWRiL. Wyd. 3. Warszawa 2012
16	Przerzedzanie roślin	Zabieg pielęgnacyjny polegający na usuwaniu części roślin w celu ustalenia odpowiedniej gęstości roślin na jednostce powierzchni.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/przerzywka;3963608.html [dostęp: 31.03.2019]
17	Rośliny ozdobne	Grupa roślin uprawianych w celach dekoracyjnych np. na kwiat cięty, rośliny doniczkowe.	https://sjp.pwn.pl/sjp/rosliny-ozdobne;2515827.html [dostęp: 31.03.2019]

18	Rozsada	Młoda roślina uzyskana po wysianiu nasion, przeznaczona do przesadzenia na miejsce stałe.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/slowniki/roz_sada.html [dostęp: 31.03.2019]
19	Spulchniacz	Maszyna służąca do spulchnienia gleby, niszczenia wschodzących chwastów, mieszania nawozów mineralnych z glebą w uprawach roślin.	Kowalczyk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
20	Szklarnia	Pomieszczenie o przezroczystych ścianach i dachu, w którym uprawia się rośliny pochodzące z klimatu ciepłego. Może być wyposażona w urządzenia do regulacji temperatury, wilgotności powietrza oraz lampy do doświetlania roślin.	https://encyklopedia.pwn.pl/h_aslo/szklarnia;3983055.html [dostęp: 31.03.2019]
21	Środki ochrony roślin	Związki chemiczne, ich mieszaniny lub organizmy żywe stosowane do zwalczania chorób, szkodników lub chwastów w uprawach.	Chmiel H. (red.): Uprawa Roślin ozdobnych. Wyd. 4. PWRiL 2000
22	Tunel foliowy	Pomieszczenie służące w ogrodnictwie do uprawy roślin, składające się najczęściej ze stalowej konstrukcji pokrytej folią. Stosuje się je w celu ochrony roślin przed niskimi temperaturami i skutkami silnych wiatrów, gradu.	Chmiel H. (red.): Uprawa Roślin ozdobnych. Wyd. 4. PWRiL 2000
23	Wał	Narzędzie służące do uprawy gleby, którego zadaniem jest jej ugniatanie, wyrównanie oraz kruszenie brył.	Kowalczyk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
24	Włókowanie	Najpłytszy zabieg uprawiający glebę, polegający na ciągnięciu belki (włóki) po powierzchni pola.	Kowalczyk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
25	Zabiegi uprawowe	Czynności wykonywane maszynami lub narzędziami uprawowymi mające na celu przygotowanie gleby do siewu nasion lub sadzenia roślin.	Kowalczyk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000
26	Zaprawiarka do nasion	Urządzenie służące do pokrycia nasion substancją chemiczną mającą na celu ochronę kiełkujących nasion przed chorobami i szkodnikami.	Kowalczyk J., Bieganski F.: Mechanizacja ogrodnictwa. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 2000

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.